

Tas *Thinking about Groningen* van Feev the Label. Achter: Jan Altink, *Koninginnedag in Helpman*, 1958, olieverf op doek, collectie Jan Menze van Diepen Stichting. Foto door Heleen Haijtema

Geopend: *Stad van De Ploeg*

Vrijdag 21 februari was de exclusieve opening van de nieuwe tentoonstelling getiteld *Stad van De Ploeg*.

Er werden liedjes gezongen door Marietta Rust, gespeeld door Moniek Bollen, met de tekst van Kees Langejan. Na een openingswoord van directeur Merijn de Boer werden de deuren van de tentoonstellingszalen geopend.

Het was een geslaagde en gezellige avond, gevuld met verhalen over de stad, de schilderkunst en De Ploeg. Dank aan iedereen die deze feestelijke avond met ons heeft gevierd.

De tentoonstelling *Stad van De Ploeg* is te zien tot en met 16 augustus.

Mozaïek voor de Groninger Industriële Crediet Bank, ontworpen door Jan van der Zee, 1961.

Door vrijwilliger Halbe Spanjer: *Monumentale werken van Jan van der Zee*

De imposante muurschildering uit 1958, die met muur en al van de LTS in Veendam naar het Kunstcentrum De Ploeg is gekomen, is een beeldbepalend onderdeel van de brasserie en heeft mij geïnspireerd tot onderzoek naar het monumentale oeuvre van beeldend kunstenaar Jan van der Zee (1898 - 1988).

Met hulp van bezoekers (o.a. kunsthistorica Lies Netel) werd een eerste inventarisatie gemaakt en stuitte ik op de film *Het ongeziene werk* uit 1986 van Burdy Hermans. Daarin reist hij samen met Jan van der Zee door Groningen en Drenthe en toont daarbij monumentale werken van en met Jan van der Zee. Het betreft zo'n 34 stuks. Kunstenaar Irene Verbeek bleek drie jaar daarvoor in haar Renaultje ook een tour met Jan van der Zee te hebben gemaakt, waarbij zij zeer informatieve dia's van 31 kunstwerken maakte. De catalogus van de overzichtstentoonstelling uit 1999 in het Fries Museum, met werk van Jan van der Zee, bood nog meer aanknopingspunten. Niet alle verwijzingen waren even accuraat. Inmiddels is er wel veel informatie over monumentale werken van Jan van der Zee verzameld. Teleurstellend was dat het in Meeden om een lagere school ging die in 2024, samen met het bijbehorende baksteenreliëf van 20 x 2,5 meter, is gesloopt. Niet overal wordt de waarde van kunstwerken (op tijd) herkend.

Intussen ben ik op veel locaties geweest om foto's te maken van de huidige situatie. Van de bijna 80 beschreven monumentale werken zijn er 10 herplaatst en ten minste 19 onberoerd gebleven. Drie zitten verstopt achter een gipswand, nieuwe tegels dan wel palmboompanelen (denk aan een zwembad). De productieve periode voor monumentale werken van Jan van der Zee liep van 1950 tot 1979. Ik heb een aantal mensen gesproken die betrokken zijn geweest bij het maken van de kunstwerken in de zeventiger jaren, wat een leuk inkijkje geeft in de totstandkoming ervan.

Een voorbeeld van een niet eerder beschreven kunstwerk is dankzij het archief van zijn kleinkinderen te vinden aan de Vechtstraat in Groningen. Voor de toenmalige Groninger Industriële Credietbank (let op de spelling) heeft Jan van der Zee in 1961 een mozaïek boven de ingang ontworpen.

Als tussenproduct heb ik een aantal fotoalbums gemaakt met monumentaal werk van Jan van der Zee. Die zijn in te zien op donderdagochtend en zondagochtend in het Kunstcentrum. In de loop van dit jaar verschijnt er een boek met de opbrengst van mijn speurtocht. Tips blijven welkom. Mailen mag naar

onderzoek@kunstcentrumdeploeg.nl.

-Halbe Spanjer

Heb je vragen, suggesties of wil je meer weten? Mail ons op info@kunstcentrumdeploeg.nl en we nemen snel contact met je op.

Kunstcentrum De Ploeg

Mernaweg 55 9964 AR
Wehe Den Hoorn

info@kunstcentrumdeploeg.nl
www.kunstcentrumdeploeg.nl

KvK: 77518772

ANBI status voor culturele organisaties
Bankrekening: NL 48 ABNA 0114 1351 34